

Kulturni dan **Po Prešernovih stopinjah.**

Spoštovani učenci,

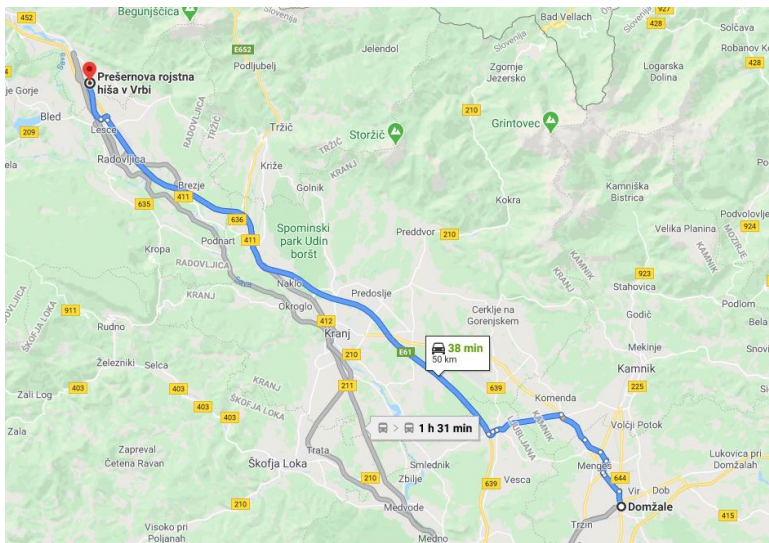
pred vami je izvedba kulturnega dne.

Spoznali boste kraje, v katerih je za krajši ali daljši čas bival France Prešeren, naš največji pesnik. Seznanili se boste z nekaterimi osebami, ki so "krojili" njegovo življenje. Na koncu boste obnovili znanje o njegovih pesmih, ki smo se jih učili v tem šolskem letu.

Delo naj poteka 5 šolskih ur, zato si večkrat vzemite kakih pet ali več minut prostega časa.

Želimo vam veliko ustvarjalnosti.

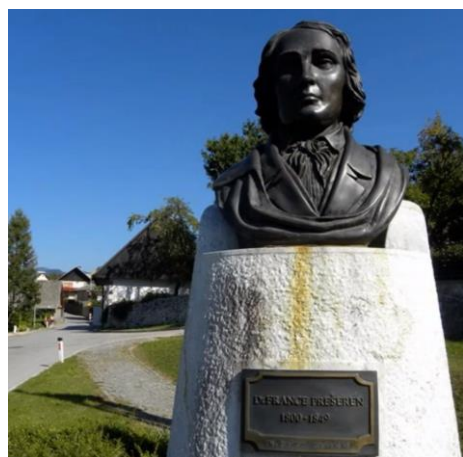
vaši učitelji slovenščine

Oglej si posnetka.

<https://www.youtube.com/watch?v=s1dYsxYx7fk>

<https://www.youtube.com/watch?v=PUSWggVWHKQ>

Sedaj preberi besedilo.

Vrba je vas v občini Žirovnica.

V vasi stoji znana cerkev svetega Marka. Na sredi vasi stoji lipa in okoli nje 16 kamnov, kar nakazuje, da je bilo včasih tam 16 kmetij, sedaj pa jih je le še kakšnih sedem ali osem.

Največja znamenitost je rojstna hiša (preurejena v muzej), v kateri sta se rodila največji slovenski pesnik France Prešeren ter ljubljanski nadškof Anton Vovk. Domačiji so nekoč rekli »pri Ribčevih«. Svojo rojstno vas in cerkev Prešeren med drugim opeva tudi v Sonetih nesreče.

Prešernova rojstna hiša

Prvi primer slovenskega literarnega muzeja je rojstna hiša pesnika in pravnika dr. Franceta Prešerna (1800–1849) v Vrbi. Slovenska mladina je leta 1939 na poziv vidnih kulturnih osebnosti (pobudnik je bil pisatelj Fran Saleški Finžgar) odkupila Prešernovo hišo, ki so jo nato preuredili v muzej. Opremili so jo s predmeti in pohištvom iz časa pesnikovega otroštva, med katerimi ima poseben pomen njegova zibelka. Nemci so muzeju med drugo svetovno vojno kljub načrtnemu uničevanju slovenskih kulturnih objektov prizanesli, po besedah poznavalcev predvsem zaradi Prešernovih pesmi v nemščini. Pred pesnikovo hišo so ob 200-letnici njegovega rojstva odkrili bronasti doprsni odlitek prve kiparske upodobitve Franceta Prešerna, ki jo je leta 1865 izdelal akademski kipar Franc Ksaver Zajec. V hiši se je rodil tudi ljubljanski nadškof Anton Vovk.

Kopanj

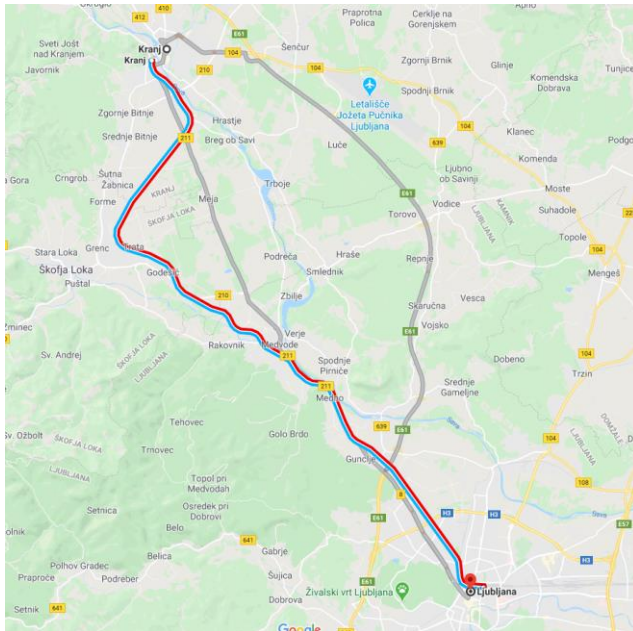
Prešeren je že zelo zgodaj kazal izjemno nadarjenost, zato so ga leta 1808 poslali k stricu Jožefu, ki je kot duhovnik služboval na Kopanju pri Veliki Račni.

Ribnica na Dolenjskem

Od leta 1810 je obiskoval ljudsko šolo v Ribnici, kjer je bil kot odličnjak zapisan v zlato knjigo.

Ljubljana

Leta 1812 je šolanje nadaljeval v Ljubljani in leta 1813 začel obiskovati gimnazijo. Po končani gimnaziji je v Ljubljani zaključil še dva letnika tedanje filozofije.

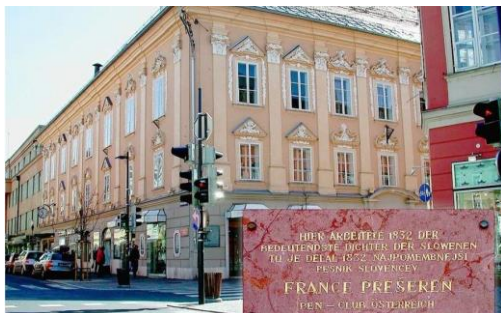

Leta 1821 je odpotoval na **Dunaj**, kjer je končal še tretji letnik, ki ga je moral izdelati za nadaljevanje študija. Naslednje leto se je vpisal na dunajsko pravno fakulteto.

Leta 1828 je dokončal študije in se vrnil v **Ljubljano**, kjer je pri odvetniku Leopoldu Baumgartnerju pričel opravljati obveznosti svoje prve službe kot odvetniški pripravnik. Naslednjega leta je sprejel še neplačano delovno mesto pri državnem uradu.

V prvi polovici leta 1832 je bival v **Celovcu**, kjer se je pripravljaj na sodniški in odvetniški izpit.

6. aprila 1833 je Prešeren v trnovski cerkvi v **Ljubljani** zagledal Julijo Primic, ki je prihajala iz bogate ljubljanske družine, in se vanjo zaljubil. Ta ljubezen je močno vplivala na pesnikovo nadaljnje življenje in ustvarjanje.

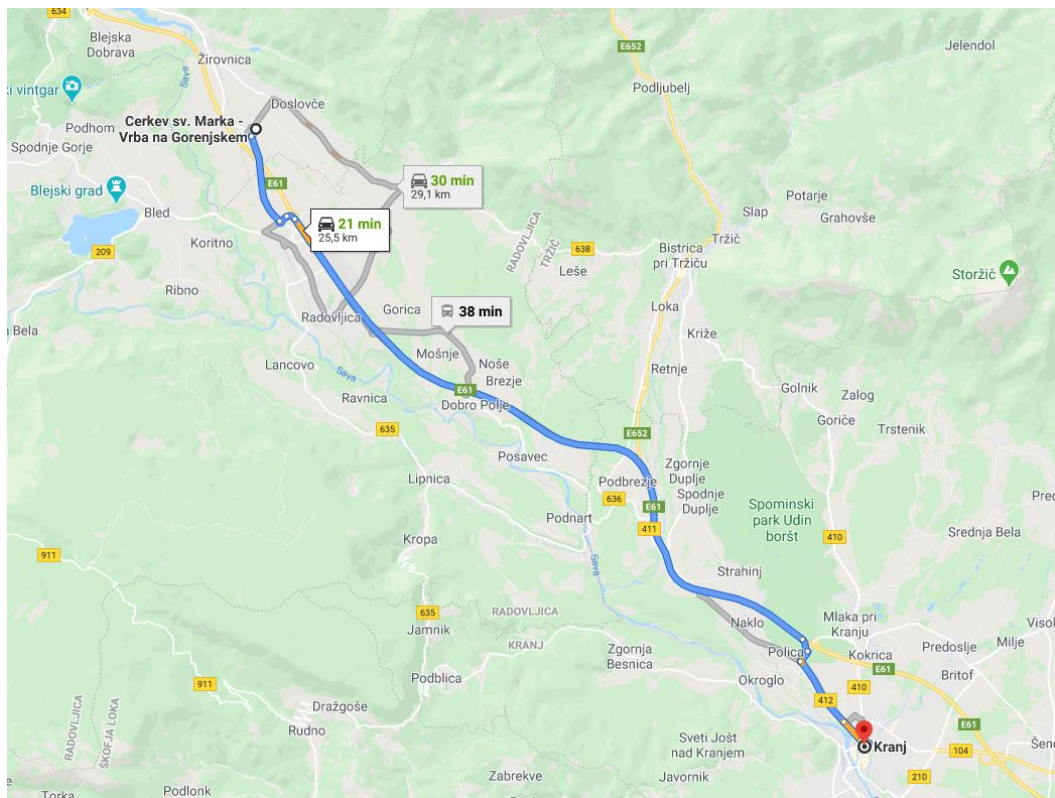

Poleti 1835. leta je v Savi utonil Matija Čop, njegov najboljši prijatelj in svetovalec, kar je Prešerna zelo prizadelo.

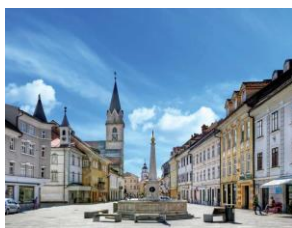
Ana Jelovšek, mati Prešernovih treh otrok. Na sliki je imela okrog 52 let, mlajša je bila veliko lepša. / Foto: Wikipedia

Okrog leta 1837 se je zapletel z Ano Jelovšek, služabnico pri Crobathovih, ki je bila tedaj še mladoletna. Imela sta tri otroke, in sicer: Terezijo (15. oktober 1839 – 14. maj 1840), Ernestino (18. december 1842 – 3. december 1917) in Franca (18. september 1845 – 17. avgust 1855).

Kranj

Leta 1846 je bila odobrena Prešernova prošnja, šesta po vrsti, za odvetniško mesto. Oblast se je odločila, da ga namesti v Kranj, kamor se je preselil jeseni. Kot pisarja je zaposlil sina Andreja Smoleta, gospodinjala pa mu je sestra Katra Prešeren.

France Prešeren je umrl 8. februarja 1849. Pokopali so ga 10. februarja v Kranju.

UČNI LIST

Reši naslednje naloge.

1. Poveži. Pred črko zapiši ustrezno številko.

___ A Kranj	1. 3. decembra leta 1800 se je rodil France Prešeren
___ B Ribnica	2. kraj, kjer se je Prešeren šolal med leti 1812 in 1821
___ C Celovec	3. Prešeren je umrl 8. februarja 1849
___ D Vrba	4. leta 1828 se je zaposlil v pisarni dr. Leopolda Baumgartna
___ E Dunaj	5. zaselek pri Veliki Račni pri Grosupljem, kamor je Prešeren odšel leta 1807 ali 1808, k očetovemu stricu Jožefu in tam ostal dve leti
___ F Ljubljana	6. med leti 1810 in 1812 je Prešeren obiskoval tamkajšnjo normalko
___ G Kopanj	7. tu je pesnik nadaljeval študij z vpisom v tretji letnik filozofije in kasneje študij prava
	8. pokopan je v Prešernovem gaju
	9. v tem kraju je Prešeren bival v prvi polovici leta 1832, ko se je pripravljal na sodniški in odvetniški izpit

- A _____
- B _____
- C _____
- D _____
- E _____
- F _____
- G _____

Kraje označi na zemljevidu!

2. Dopolni.

Prešernova rojstna hiša v Vrbi je bila kot muzej odprta leta _____ na pobudo _____. Bila je prvi spominski muzej v Sloveniji.

Katere prostore si lahko ogledamo v hiši?

(Če imaš težave, si še enkrat oglej posnetek Vlada Kreslina O Vrba.)

3. Odgovori na vprašanje. Odgovor zapiši v obliki povedi.

Kje je obiskoval ljudsko šolo in kakšen je bil njegov uspeh?

4. Odgovori na vprašanje.

Kdaj in kje je spoznal Julijo Primic?

5. Odgovori na vprašanje. Odgovor zapiši v obliki povedi.

Kaj je Prešeren počel leta 1832 v Celovcu?

6. Dopolni.

Prešeren je umrl _____. Na dan
Prešernove smrti praznujemo Slovenci
_____. Pesnika
so pokopali _____ na
_____ pokopališču, ki se danes imenuje
_____.

7. Obravnava pesmi.

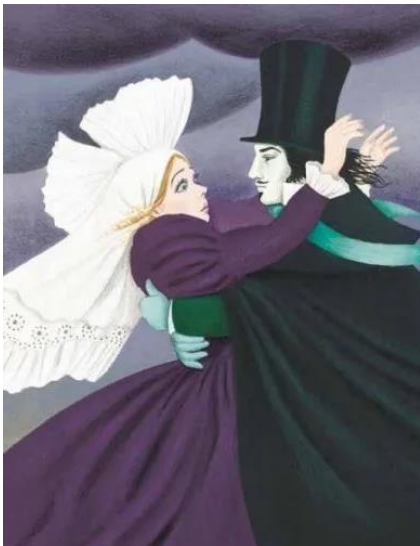
Pozorno poslušaj pesmi in reši naloge.
Dopolni.

France Prešeren: Povodni mož

http://www.preseren.net/slo/3_poezije/27_povodni.mp3

Povodni mož

Urška je bila zelo lepo, a _____ dekle. Nekoč je na plesu, ki se je odvijal na Starem trgu
pod _____, vztrajno zavračala vse plesalce, dokler se ji ni približal
_____. Z njim je plesala divji ples, ki pa se je končal v _____.

France Prešeren: Turjaška Rozamunda

http://www.preseren.net/slo/3_poezije/23_turjaska.mp3

Turjaška Rozamunda

Turjaški _____ ni manjkalo _____, vendar ji nihče ni bil pogodu. Končno se je le odločila, da _____ z Ostrovrharjem. Oče jima je pripravil bogato gostijo, na katero je bila med drugimi povabljena tudi Rozamundina _____. Ker je vedela, da Rozamundi godi laskanje, je še pred poroko vprašala pevca, ki je bil že na mnogih zabavah in že marsikaj videl, ali je že kdaj videl dekle, ki bi bilo _____ od Rozamunde. Pevce je odgovoril, da je v tem cesarstvu res najlepša Rozamunda, vendar da v Bosni živi _____, o kateri govorijo, da je _____. Rozamundo je ta odgovor _____, zato je Ostrovrharju ukazala, naj gre po _____ in jo pripelje, da se bo prepričala o _____. Ostrovrhar je ubogal, a ko je videl Lejlo, _____, zato _____ in _____. Rozamunda je šla _____.

France Prešeren: O Vrba ...

http://www.preseren.net/slo/3_poezije/91_o_vrba.mp3

O Vrba

O Vrba je sonet, v katerem Prešeren obžaluje, da je zapustil _____. Pravi, da ga je pri tem premotila želja po _____, ki jo poimenuje „goljufiva _____”.

Če bi se ponovno odločal, bi _____ s kakšnim _____ dekletom in bi se preživljal s _____.

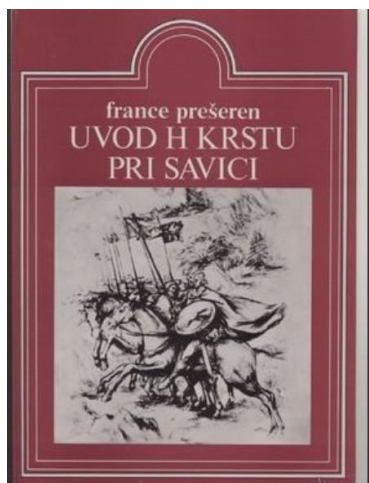
France Prešeren: Uvod v Krst pri Savici

http://www.preseren.net/slo/3_poezije/99_uvod.mp3

Uvod v Krst pri Savici

V *Uvodu v Krst pri* _____ beremo o boju med poganskimi Slovani (poveljuje jim _____) in krščanskimi Slovani (poveljuje jim Valjhun). Črtomirjeve vojske je devetkrat _____ kot Valjhunove, zato se zateče v Ajdovski gradec. Tu Črtomir svojim tovarišem iskreno pove, da se ne morejo več skrivati, saj jim _____. Ponudi jim možnost, da _____, a _____. Sklenejo, da bodo nasprotnika pretentali tako, da ga bodo _____.

Nato pa se zgodi nekaj nepričakovanega – Valjhunova vojska ima _____ načrt. Vojski ponoči nenadejano butneta druga v drugo. Vname se hud boj, v katerem vsi Črtomirjevi tovariši _____, reši se _____.

Viri:

<https://www.youtube.com/watch?v=s1dYsxYx7fk>

<https://www.youtube.com/watch?v=PUSWqgVWHKQ>

https://sl.wikipedia.org/wiki/France_Pre%C5%A1eren

<http://www.preseren.net/slo/default.asp>

https://folio.rokus-klett.si/?credit=ODGKS9_2izd&pages=i

<https://www.google.com/maps>

[slike s spletnih strani](#)